Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһун!

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫТААҔЫ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭҺИТТЭР ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААҔЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Хаһыат 1931 сыл алтыннһы ыйтан тахсар

№ 118 (5008)

1977 сыл, Алтыннһы 4 күнэ
ОПТУОРУННЬУК

Сыаната 2 харчы

ПАРТИЙНАЙ ТЭРИЛТЭЛЭРГЭ ОТЧУОТТАР УОННА БЫЫБАРДАР

ССКП райкомун бюротун балаҕан ыйын 15 күнүнээҕи уурааһынан быйыл алтыннһы-сэтиннһы ыйдарга орөйуон 25 маҥнайгы сүҥүөх уонна 16 сыахтаабы партийнай тэрилтэлэригэр отчуоттар-быыбардар ыытыллыахтара. Ити аҕай иннинэ 11 партийнай группаларга отчуоттар буолуохтара. 1977 сылга соннэлэр парткомнарыгар отчуоттар-быыбардар ыытыллыбаттар, сепкиньгэ-ахсыннһыга парткомнар информационнай отчуоттара тэрийиллиэхтэрэ.

Быйылгы отчуоттуур-быыбардар кампаниялыы улахан уратыларынан быһыыга-майгыга барар. Ааспыт туран, партийнай мунньахтар өйүс пятилетка иккис сылын ситиһиилээхтик түмүктээһин эппиэттээх кэмигэр ыытыллаллар. Иккиһинэн, киниилэр бэлиэ Улуу Октябрьскай социалистическай революция 60 сылыгар үлэлэр уонна ССРС саҥа Конституцията ылыллар кэмигэр бараллар, онон ордук уратылаахтар уонна эппиэттээхтэр.

Бүлээры турар отчуоттуур-быыбардыыр мунньахтары эрдэттэн ынчэйэн балэмнээн үчүгэй тэрийиниэхтэрэ, ордук таһымнаатык ыытыы — парткомнар, партбюролар уонна партийнай группалэр секретардарын баһылык тэрээһинэ буолуохтаах.

Былырыын отчуоттуур-быыбардыыр партийнай мунньахтарга кэпсүүлэстэр 94,8 бырыһыанна-ра, оҕо иһигэр 15 маҥнайгы сүҥүөх уонна 6 сыахтаабы тэрилтэлэргэ бука бары сылдьыбыттара. Итиэннэ отчуотунай дакылаатынан дьүүлэһиигэ мунньахха кыттыбыт коммунистар 48,4 бырыһыаннара кыттыбыта. Киниилэр үлэҕэ баар итэҕэстэргэ кэпсэтиһии принципиальнай критиканы оногбуттара уонна пятилетка иккис сылын соруданарын толоруугa туһаайан эбэх этиилэри киллэрбиттэрэ. Олору олохтоох киллэрииҕэ партийнай тэрилтэлэр үгүс оруттаах үлэни ыыттылар.

Партийнай мунньахтары бэлэмнэһиигэ уонна ыытыыга кэпсүүлэстэр оруттэри быйыл эссо киллэтэр, салгыы сайыннарар ыйааһынастаахтыт.

Отчуоттуур-быыбардыыр мунньахтары ыытыыга ааспыт сыллаах сорох итэҕэстэр уонна кэмчиллэр быйыл хатыламматтара наада. Чуолаан, сорох партийнай тэрилтэлэр секретардарыын, партбюроларын сыллаабы үлэлэтэр туһаайыстыбаннай тэрилтэлэр отчуоттарыгар маарынныыра, партийнай-тэрийэр, партийнай-политическай үлэ туругa кэпсэнии ырытыллыбатаҕа, критика уонна бэйэни критикалааһыны таһыма намыһах буолбута.

Партийнай мунньахтар үрдүк идейнай таһымнаахтык, коммунистар активнай кыттыыларынан, принципиальнай, деловой быһыыга-майгыга баралларыгар тугу оногоруохха нааданый?

Туох-хаҥнык иннинэ, мунньах ССКП райкомун бюрота бигэргэппит графигын быһыытынан хаһан, ханна ыытылларын хас да күн инниттэн кэпсэнник биллэриахха, учуокка турар коммунистар барылара сылдьыыларын хааччыйыахха.

Партбюролар уонна партийнай тэрилтэлэр секретардара отчуоттуур дакылаатгары хайдах балэмниллэрэ мунньахтар хайдах, төбө активнайдык баралларыгар сабыдыаллыаҕа. Дакылаат аҕардас секретарь эрэ отчуота буолбатах, бу — партбюро, партийнай тэрилтэ албах өрүттээх үлэтигэр сөптөөх сыанабылы бэрэр, коллективнай өйүнэн-сананан, коммунистар активнай кыттыыларынан балэмнэниллибит докумуон.

Отчуокка ССКП XXV съезһэ балиэтээбит коммунистическай тутуу программатын олоххо киллэриигэ партийнай тэрилтэ, коммунистар тугу оногорбуттара, туох кылааты киллэрбиттэрэ диэриигиник ырытыллара, түмүллэрэ наада. Сүрүн болҕомтону пятилетка иккис сылын соруданарын толоруугa, баар итэҕэстэри туоратыыга уурууллуохтаах. Бырайыак орөйуонтга сүөһү аһылыгын балэмнээһин былаана 83,9 бырыһыан эрэ толорулунна, оттон силлэс уонна сенаж былаана ыраахтаан толоруллубата. Итиэнэ сибээстээн тыа сирин үлэһиттэрин иннигэр сүөһү кыстыгын устата 700 кг үүтү ыыр, ыччат сүөһүнү 100 кг төлөһүтэр сорук турар. Ону ситиһиилээхтик олоххо киллэрэр иһин партийнай тэрилтэлэр быһаччы дьаһалтары ылаллара, коммунистар, бары үлэһиттэр күүстэрин сабалаахтык түмэ тардаллара эрэйиллэр.

Коммунистары, бары кадрдары марксистскай-ленинскэй теориянан сэбилээһин, үлэһиттэри экономическай үөрэхтээһин, нэһилиэнньэ олорор сиринэн маассабай-политическай үлэ боппуруостара ССКП XXV съезһин иҥэриллэригэр эппиэттиир курдук ырытыллыахтаахтар уонна киниэхэр дьаһалларын кэҥэтэр, ис хоһоонноруун туһаарар дьаһаллары ылыллыахтаахтар. Улахан болҕомтө партийнай пропаганда уонна политическай агитация производственнай кытта ыкса сибээстээх буолуутун ситиһиигэ, бастың опыты түмүүгэ уонна тарбатыыга, социалистическай куоталаһыны тэрээһинин туһаарыыга уурууллуохтаах.

Отчуоттуур-быыбардыыр мунньахтарга олохтоох Советтар, профсоюзнай, комсомольскай тэрилтэлэр, народнай контруол, о. д. а. үлэһиттэр маассабай тэрилтэлэрин үлэлэрэ кэпсэнник ырытыллаллара, киниилэргэ партийнай салаалтаны күүһүрдүү соруктара туруоруллаллара наада.

Партийнай группалар, администрация үлэтин контруоллуу комиссиялар үлэлэрэ отчуоттуур дакылааттарга балачча сырдатыллыах түстаахтар.

Партийнай тэрилтэ күүһэ — коммунистар активностарыгар идейнэй уонна дьиссиплиниэлээх буолууларыгар. Онон партийнай мунньахтарга хас биирдии коммунист партийнай тэрилтэни бөҕөргөтөргө, кини бэйэтэ бэйэбэр үрдэтэргэ ССКП Уставыгар көрүллэр эбэһиинэстэрин толороругар үрдүк, принципиальнай ирдэбил туруоруллара наада. Государственнай былааннары, ССКП Уставын кордөбүллэрин толорууга эппиэтэ суох сыһыаннаһар үгүстүк арыгыһыыр, общественнай бэрэсэдэги кэһэр коммунизм тэрээһэ рэйдээн-харахтаан туран принципиальнай партийнай критикаҕа тардыллыахтаах.

Ханнык баҕарар партийнай тэрилтэ үлэтэ кини салайар органнытын — бюро эбэтэр секретар үлэлиир дьоҕуруттан улахан тутулуктаах. Ол иһин партийнай тэрилтэлэр секретардарыгар, партбюролар чилиэннэриттэн саамай авторитеттаах, политическай өттүнэн сиппит-хөнкүт, тэрийэр дьүрдээх коммунистар быыбарданыах тустаахтар.

Отчуоттуур-быыбардыыр хаампаньа үрдүк таһымнаахтык деловойдук, бэйэ-бэйэҕэ үрдү ирдэбиллээхтик сыһыаннаһыы быһыытыгар-майгытыгар ыытыы — партийнай тэрилтэлэр үлэлэрин салгыы туһсарыы дьоһуннаах мэктиэтэ.

З. МОНАСТЫРЕВ,
ССКП райкомун партийнай-тэрийэр үлэҕэ отделын сэбиэдиссэйэ.

ССРС ВЕРХОВНАЙ СОВЕТЫН ПРЕЗИДИУМУН МУННЬАҔА

Балаҕан ыйын 30 күнүгэр Кремльгэ ССРС Верховнай Советын Президиумун мунньаҕа буолла. Онно Конституционнай комиссия председателэ, ССКП КК Генеральнай секретара, ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателэ Л. И. Брежнев ССРС Конституциятын бырайыагын норуот бүттүүнэ дьүүллэһиитин түмүктэрин уонна ити дьүүллэһиигэ кэмигэр киирбит этиилэр тустарынан ыйытыыларга көрүлүннэ.

Табаарыс Л. И. Брежнев норуот бүттүүнүн дьүүллэһиитин уопсай түмүктэрин, ону тэҥэ Конституционнай комиссия ССРС Торут Сокуонун бырайыагар киллэрэргэ этэр чуолкайдаһыннарын уонна эбиилэрин характеристикалаата. Бырайыагы норуот бүттүүнүн дьүүллэһиитэ, диэн табаарыс Л. И. Брежнев балиэтээн этэ, үлэһиттэр этиилэрин учуоттаабын Конституция бырайыагын түспарар, кини үгүс этиилэрин сыһыллыыр, ис хоһоонун байытар кыаҕы биэрдэ. Конституционнай комиссия чуолкайдаммыт уонна ситэрилиннибит бырайыак ССРС Верховнай Советын көрүүтүгэр киллэриллиэн сөп диэн аҕаар.

ССРС Верховнай Советын Президиума дойду Торут Сокуонун бырайыагын дьүүллэһиигэ кэмигэр көстүбүт Советскай Союз гражданнарын үрдүк активностарын, дьүүллэһиигэ деловой уонна конструктивнай характердаах барбытын астынынан бэлиэтээтэ. Кинч бэйэтин ууруаҕар Конституционнай комиссия үлэһиттэр коллективтарыттан, общественнай тэрилтэлэртэн уонна бинирдиилээн гражданнартан киирбит бары этиилэри түмүктээһинигэ итиэннэ көрүүтэ улахан үлэни ыытыыны ыйда.

ССРС Верховнай Советын Президиума Конституционнай комиссиянан киллэриллибит, норуот бүттүүнүн дьүүллэһиитин хаамыытыгар киирбит этиилэри учуоттаан чуолкайдаммыт уонна ситэрилиннибит Советскай Социалистическай Республикалар Союзтарын Конституциятын (Торут Сокуонун) бырайыагын бигирээтэ. Бырайыак ССРС төхсүс ыытыллыах Верховнай Советын уочараттаа суох VII сессиятын көрүүтүгэр киллэриллэр.

«РСФСР Хара буора суох сирин уларытыы иһин» медалы олохтооһун

ССРС Верховнай Советын Президиума «РСФСР Хара буора суох сирин уларытыы иһин» медалы олохтоото. Бу медалынан РСФСР Хара буора суох зонатыгар тыа хаһаайыстыбатын сайыннарыы үһүн кэмнээх программатыгар олоххо киллэриигэ ударнай үлэ иһин, бырааһыла курдук, бу зонаҕа баар совхоздарга, колхоздарга, Хара буора суох сири уларытыыга бэйэлээх үлэлээх дэнэсилэргэ уо сылтан итэҕэйэр суох кэмнээ үлэлээбит рабочайдар, колхозтаахтар, судуустаахтар наҕараадаланыахтара.

«РСФСР Хара буора суох сирин уларытыы иһин» медалынан наҕараадалааһын ССРС Верховнай Советын Президиумун, РСФСР Верховнай Советын Президиумун ааттарыттан оногоһуллар.

(ССТА).

УЛУУ ОКТЯБРЬ 60 СЫЛЫН ЧИЭҺИГЭР

Бастакынан толордулар

Хадьымалы хорутуу — кэлэр сыллааҕы үүнүүнү үрдэтэн туһар тутааҕа. Итини ханна таба тэҥнэлиллэр сирдэригэр тэрдиллибит былааны бириэмэтигэр толоруу ситиһиллэр. Быйылгы юбилейдаах сылга Субуруускай аатынан совхозка 800 гектарга күһүнгү хорутууну ыытарга ыллаан тэрдиллибита. Маны-ха совхоз салаалтата, специалистара уонна бурдуту үүнээйэччилэрэ суолтаны биэрэн, хомуур кэнниттэн тута ұлаҕа тэрээһинэхтик сыҕалаабыттара.

Оҥ түмүгэр балаҕан, ыйын 23 күнүгэр, 800 гектара хорутан былааннарын сөрөйөн үрдүнэн бастакынан аһарда толордулар.

П. ПУДОВ.

Антонина Петровна олох-дьаһах кэлбиэтигэр хаһыс да сыла. Ол туһары биир бастың үлэһитинэн аатыллар. Ханнык баҕарар үлэ түмүгэ аан бастаан сыҕаланыыгыттан улахан тутулуктаах. Инскэ аҕаны оноголлор бородуукпутун хаачыстыбата — тапас бастаан хайдах быһылларыттан. Дьэ ол иһин кырыйаччы Антонина Петровнаҕа бүтүн биригээдэ улахан эрэлин уурар.

СНИМОККА: А. ИВАНОВА.

П. ОКОНЕШНИКОВ сэтэта.

ПОЛИТИЧЕСКАЙ УОННА ЭКОНОМИЧЕСКАЙ ТОРУ

ДЬЫЛЫГАР—ҮРДҮК ТЭРЭЭҺИНИ!

СОРУКПУТ—ҮЛЭҺИТТЭРИ БАРЫЛАРЫН ҮӨРЭТИИ

Үлэһит биллиитэ-коруута төһөнөн кэнсир да, соччонон үлэтин хоачыстыбата, оҥорон таһаарыыта үрдүүр. Оттон ол үлэһит туус бэйэтин эрэ интэриэһэ буолбатах, Ийэ дойдуга, бүтүн советскай норуокка туһаны аҕалар, коммунизмма тутар мөлүйүөнүөр үлэлэритэр кылааты улаатыныахтаах. Итиэ курдук да ойдуулаах биһиги бастыҥ үлэһит дьоммут.

Коммунистическай ойуу-санаалыы маассаҕа интэриэгэ марксистскай-ленинскай үөрэхтээһини биир сүрүн төһүүнэн буолар.

Аасыыт үөрэх дьылыгар Эрэлик Эристиин аатынан совхозка партийнай үөрэх систематыгар 238, экономическай үөрэхтээһинигэ 319, кылгас болдьохтоох курстарыгар 125 киһи хабыллан үөрэммиттэрэ, ол эбэтэр совхоз сүрүн үлэҕэ сылдьар рабочайдара бары кэриэтэ үөрэх хайа эмэ көрүҥүнэн хабыллыбыттара. Оттон совхоз үлэтигэр-хамнаһыгар үчүгэй сабыдыаллаахтыта саарбаҕа суох. Совхоз кылаабынай специалистара, отделениелэр управляющайдара пропагандистарынан үлэлэбиттэрэ. Холобур, кылаабынай экономист И. Н. Аммосов «Салайааччы үэхнит. Рабочайдары барылаа-

ҕастаа», кылаабынай зоотехник Л. Н. Харитонова, управляющайдар М. К. Васильев, В. Г. Титов, сельсовет исполкомун председателэ К. М. Филиппов, «Социализм уонна үлэ» диэн оскуолаларга салайбыттара. Кылаабынай ветврач В. Н. Соловьев, совхоз кадрга инспектора Е. А. Лебедева, Хадаар оскуолатыгар директора М. М. Дьодоров комсомольскай полит-үөрэххэ пропагандистарынан ситиһиилээхтик үлэлиилэр. Ветеринарнай, зоотехническай үлэһиттэр, бригадьыырдэр, механизатар коммунистическай үлэ оскуолаларын салайбыттара.

Ветврач А. Д. Евграфов «Кэтит Күөл» бөрөөскү көрөр ыччат-комсомольскай ферма коллективыгар пропагандистаабыта. Бу ферма оройуонтан бастыҥ үлэлээҕинэн биллэр.

Быйылгы да үөрэх дьылыгар биһиги салайааччылар бэйэлэриннэн дьону ой-санаа өттүнэн ииппэхтииргэ үлэлиилэрин тэрийэхтэхтэрэ. Рабочайдары барылаа-

рын политическай, экономическай үөрэхтээһинниэн хабан, Октябрьскай социалистическай революция юбилейын докумуоннарын, ССРС сайга Төрүт Сокуонун — сайдыбыт социализм Конституциятын сиһилии үөрэтэхпитэ уонна бастыҥ опыты пропагандаламаахпыт.

Быйыл урукку оттугэр программаларын бүтэрбит оскуолаҕа «Сайдыбыт социализм Конституцията», «Тыа хаһаайыстыбатын производствотын кодьүүһүн үрдэтии опыта», «Бастыҥ үлэ опыта» диэн сайга көрүҥуоктары маассабайдык тэрийдибит. Сорох фермаларга коммунистическай үлэ оскуолалара салгыы үлэлиэхтэрэ.

Пропагандистарынан оскуолалартан педагогическай, методическай өттүнэн киэҥ биллиилээх учууталлары, оскуолаалар салайааччыларын киэҥник тартыбыт. Аспыт үөрэх дьылыгар үлэлээбит пропагандистары таҥэ, үрдүк үөрэҕи бүтэрэн сайга үлэлии кэлбит специалистары: ветврач Толстоухова А. В., юрист Местников Н. Е., агроном Корякин М. П., инженер-механик Сергеев Н. П. анаталлаатыбыт.

Быйыл дойдуга от чычыгырбас буолан ыраах Нуотараҕа. Аммаҕа сорох үөхтэриттэр оннут 32 бырыһыаныы оттоотубут. Онно тыһыынчаһан сүөһүнү кыстатар буоллубут. Бу, совхоз бары үлэтиттэр ыарахаттарыгар үлэлэтэрии тыыга эмиэ күчүмэҕэйдэри үөскэтэр. Ол да буоллар ыраах полит үөрэх хаһыыта эмиэ көрүҥүнэн эмиэ хабыах тустаахпыт. Кинилэри барыларын радиоприемниктэнэн хаһыччайбыныыт биллэн турар ыра, бэйэ тыыннаах тыла — көнсэтиитэ, ойдоотуута, үөрэтиитэ хайаан да.

Коммунистар, комсомолецтар, бары рабочайдар марксизм-ленинизм теориятын уонна экономическай билиини баһылааһынларын тэрийии сүрүн сорукпут.

Г. ЕФИМОВ,
партком секретарын солбуйааччы.

ОПЫТТААХ ПРОПАГАНДИСТ

Биһиги партиябыт ыытар политикатын, кини туруорбут уһуур канийах соруктарын олоххо киллэрэргэ ыытыллар күүрэнньээх үлэни, ааҕан дойдута буолар событиелэр дьигиэх не хөбөөһөрүүлэ үлэһиттэргэ чуолкайдык быһаарар, ойдөрүтэр-сүрэхтэригэр таһаарар пропагандистартан биирдэстэриниэн Саха АССР оскуолаларын үтүөлээх учуутала Р. И. Васильев буолар.

Кини ар сылларга лектор, пропагандист быһыытынан айымньылааҕыттан үлэлээн пэнсиигэ киһиэхэ биһирэбилин ылла. Роман Ильич ордук ыйытар тахсан ааҕааччы дойду тематыгар лекциялары ааҕар. Ол эрээри үөрэх-иитии, сиэр-майгы, культура боппуруостарыгар да ааҕар лекциялара сэргэҕэлэтэр сонуннаах, үгүс магырыйаалы туһанан чочумчулубут буолаллар.

Бастыҥ пропагандист, лектор ыччаты иитэр үлэҕэ элбэх сыл[illegible] биэрэр. Кини ЫБСЛКС райкомун политическай үөрэҕи тэрийиигэ методическай совётын председателин быһыытынан эдэр пропагандистарга көмө оҥорор.

СИНМОККЭ: оройуон бинир бастыҥ пропагандиһа Роман Ильич Васильев үөчараттаах лекциятын бэлэмнээһэ.

П. ОКОНЕШНИКОВ фотота.

ИТЭБЭСТЭРИ ТУОРАТЫАХХА

Мин аасыыт политическай үөрэх дьылыгар Субуруускай аатынан совхоз Соловьевтааҕы отделениетыгар «ССКП политикатын актуальнай боппуруостарынэ үөрэтэр партийнай үөрэҕириэ оскуолатын салайбыппын. Онно 15 истээччи үөрэммитэ. Истээччилэртэн И. Г. Собакин, А. И. Сергеева, З. П. Монастырева, И. И. Сергеев, Ф. Д. Кропивков, Е. И. Хомпосева занятиелары кэтүппэккэ ордук активнайдык кыттан үөрэммиттэрэ.

Программа быһыытынан үөратиллибэхтээх матырыйаалы толору барбыппыт. Итиигэ тэһиннэн «Улуу Октябрьскай социалистическай революция 60 сыла туолуутун туһунан» ССКП КК Уураахтар. «Норуоттар доҕордоһуулара — социализм сатабыллаах» диэн темаҕа лекциялары ааҕыммыт, кэпсэтиһиилэри, семинардары тэрийэн ыытыммыт. Түмүктүүр занятиеҕа истээччилэр активнайдык кыттыбыттара.

Ол эрээри занятиелары кэтүтүү үгүстүк тэһээрымалыыбыта. Сорохтор төһө эмэ биллэрилиибитин үрдүнэн, сылдьар кыахтаах эрээри кэлбэттэр этэ. Холобур, отделение зоотехнига, ЫБСЛКС чилиэнэ А. Винокурова үгүстүк котүппүтэ. Маныаха олохто о х комсомольскай тэрилтэ көмө оҥорботоҕо. Инникитин истээччилэр занятиеларга кэтүппэкко сылдьыларыгар ураты болҕомто уруллара наада.

Занятиеларга үксүн лекцияны аҕыйынан эрэ мунгурданарбыт. Сонумсутар техническай средстволары, көрдөрөн үөрэтэр пособиелары туттубатахпыт. Бу аналлаах диафильм да суоҕуттан этэ. Маныаха партийнай кабинеттар көмө оҥоролоро эрэйиллэр.

Күһүҥүү кэмнэ программа олус хөйүтээн көрдиллэр буолан опыта суох пропагандистарга марахаттары үсэхтэр. Бу кыһалҕа боппуруос эрдэттэн тэриллэрэ наада.

Ордук улахан болҕомтону истээччилэри сүүмэрдэһиигэ уурар сөптөөх этэ. Биһиги көрүҥуоктарбыт гарнизоннуу үөрэхтээхтэрэ тэҥэ, конторуу ааҕар-суруйар дьон. Үөрэнии дьарыктарыгар үгүс. Ити үөрэтиигэ хаачыстыбатын ыарахатара биллэн тураахтар. Онон кыра үөрэхтэргэ байалэриигэр сөптөөх тустаах көрүҥуоктары тэрийэр ордук болдьүүстээх буолуоҕа.

Ити эппиэтэри учуоттаһыы маркснизм-ленинизм торуттэрин, пассиктар айымньыларын дириҥник үөрэтиигэ көмөлөөх буолуохтаах этэ.

И. МАКАРОВ,
пропагандист.

Пропагандис айар была

Пропагандист айар [illegible] оҥостуута улахан [illegible] ылла. Онон сибээстээ[illegible] бастыҥ пропагандистар[illegible] тарыгар олоҥуран, үөрэх дьылыгар айар [illegible] маннык хайысханан [illegible] сүбэлэнэр:

Бастакы раздел — **кэскиллээх календарнай быһаа**[illegible] на занятиелар темалара, дьохторо, хаһыат [illegible] тыллаалларa, практическай дахтары биэриэ [illegible] мациялары, бэсиэдэ[illegible] торуу, лекциялары [illegible] анализтары оҥоттороо[illegible] малары балачча[illegible] чопчу ыйыллаллар.

Иккис раздел — **ис[illegible] кытары биирдиилээ[illegible]** тээччилэр састаабы[illegible] паанньалара, аатта[illegible] алта, төрөөбүт сыллар[illegible] лааҕа, үөрэхтэрэ, тут[illegible] лэрэ, общественнай [illegible] кинилэр уопсай үөрэх[illegible] рэдтарын, квалификацийа[illegible] үрдэтиилэригэр [illegible] тутуһан комиссиоҥо[illegible] тибэлэри комуссиэһи[illegible] уһуга оҥоруу хоһуу[illegible] истээччилэр үлэлэрэ[illegible] ахсаанын, аһыы[illegible] нуугуна, рациональнэй[illegible] киллэрии көмөлөһө[illegible] эгордарын, политинформ[illegible] ы лекторлардаа[illegible] за, туох бэйэ[illegible] ыһыллыбатын, бэчээ[illegible] терийии, истээччилэ[illegible] коммунистическай [illegible] ын аатын ылар [illegible] истээччилэр ханна[illegible] реферат эбэтэр сочи[illegible] йуохтаахтара.

Үһүс раздел — **Зилиитин үрдэтиигэ** [illegible] сизм-ленинизм [illegible] ханнык үлэлэри[illegible] ныгы боппуруостары[illegible] тээрэ, атын пропаганди[illegible] гар занятиеларыгар[illegible] ға сылдьыта, ханн[illegible] реферат суруйуохт[illegible] үрдүнэн тэнийбит [illegible] —пятилеткаҕа[illegible] дыһыҥа кыттара сөпт[illegible] нан туруоруллар.

ССКП райкомун пропа[illegible] уонна агитацийа[illegible]

ТУ-144 рейс

Сэтинньи 1 күнүттэ[illegible] —Алма-Ата маршрутун[illegible] 144» тыастааҕар түр[illegible] жирскай самолет[illegible] сылдьар буолуоҕа.

Тыастааҕар түр[illegible] дойду трассаларынан[illegible] киэ араас сылаас[illegible] кэлэри ааспыта. Бу[illegible] рейстэрэ күн-дьыл[illegible] ларыттан түһүүтү[illegible] саамай үрдүгэ[illegible] километр. Итиэнэ үр[illegible] ыттар даданы, [illegible] ны суохтар. Маҕайы[illegible] көрүгэ ат күүһэ [illegible] талааах түөрт реактив[illegible] тэлэр тыаһы наһа [illegible] —чаастаа 2500 кило[illegible] ныыр кыаҕы биэрэ[illegible]

Улуу Октябрьскай социалистическай революция 60 сыла

ОКТЯБРЬ СУОЛУНАН—КЫАЙЫЛАР СУОЛЛАРЫНАН

Белорусскай Советскай Социалистическай Республика

«БИҺИГИ САҤА ОБЩЕСТВОНЫ, КИҺИ АЙМАХ ӨССӨ БИЛЭ ИЛИК ОБЩЕСТВОТЫН АЙДЫБЫТ. БУ — КРИЗИС ДИЭНИ БИЛБЭТ, МЭЛДЬИ ҮҮНЭ ТУРАР ЭКОНОМИКА, СИППИТХОППУТ СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЙ СЫҺЫАННАҺЫЫЛАР, ДЬИҤНЭЭХ КӨҤҮЛ ОБЩЕСТВОЛАРА... БУ — КЭЛЭР КЭМҤЭ БИГЭ ЭРЭЛЛЭЭХ, КОММУНИСТИЧЕСКАЙ КЭСКИЛЛЭЭХ ОБЩЕСТВО».

Л. И. БРЕЖНЕВ.

РЕВОЛЮЦИЯ АЙЫМҺЫЫЛААХ КҮҮҺЭ

Владимир Ильич Ленин айымньылаах үлэ соруга—социалистическай революция бары соруктарыттан саамай кылаабынайдара уонна саамай уустуктара буоларын элбэхтик бэлиэтээбитэ. Советскай норуот ону ситиҺиллээхтик быҺаарда. Революция бу айымньыгын күҤэ Советскай былаас бастакы декреттэрин түмүгэр бойотун экономикатын, культуратын, государственнойун көҤүлүгэ сайыннарарга быраабы ылбыт национальнай республикалар сайдыгарыгар ордук чаҕылхайдык көҤүнэ.

Урукку хаалыылаах Белоруссия социалистическай тутул үөскүүбүйэтыгар ССРС бинир кэлим норуотун хаҺаайыстыбатын комплексын бодот экономическай оройуоннарыттан бинрдэстэрэ буоллаҕ ларыйда. БиҺиги республикабыт мөссүөнүн индустриэ быҺарбыта быданнаата, кини өлүүтүгэр валовой общественнай бородуукта 60 сырыҺыныттан ордуга тиксэр. БиҺиэхэ тракторлар уонна автомобиллар, синтэс хомуйар комбайннар уонна электронай-суоттуур массыыналар, автоматическай линиялар уонна программнай салаллыылаах агрегатнай станоктар, нефть бородууктарга уонна радиоаппаратура, фотоаппараттар уонна чаҺылар, таҥас-сап араҺа уонна атах таҥаҺа, элбэх атын промышленнай бородуксуйа оҥоҺуулар. Ангардас кыраныысса таҺыгар республика предприятиелэрэ оҥорон таҺаарар түөрт сүүстэн тахса оҥоҺуктара ылларын тахсар. Икки кэнниги пятилеткаҕа — ахыыска уонна тэхсүскэ — республика промышленнай потенциала үс төгүл кэҥиэ улаатта.

Партия XXV съеҺин ыйыларыгар толору сөп түбэҺиннэрэн Белоруссия промышленноҺа бу пятилеткаҕа өссө ордук тэтимнээхтик сайдар. ДьоҺуннаах көрдөрүүлэргэ аастыт сыллаагы уонна быйылгы төбүс ыйдаагы былааннаах сорудахтар ситиҺиллээхтик толорулуннулар уонна аҺары толорулуннулар. Төхсүс пятилетка толорулуннулар уонна аҺары толорулуннулар. Төхсүс пятилетка былаларыгар промышленнай производство көмөйө республикаҕа сыҺа холуйан балтараа төгүл эбиллибитэ.

Производствоны бары өттүгэр механизациялааҺын уонна кибиэрнэн сүөлунан биҺиги социалистическай тыабыт хаҺаайыстыбатын сайдар. Бу салаа наадыйыыларыгар государство ахсыс уонна төхсүс пятилеткаларга ол иннинээҕи үөн сыллаагытаабар 3,5 төгүлүн элбэх үбү укпута. Урукку өттүгэр Белоруссия саамай наадыйы оройуоннарыттан бинрдэстэрэ — Полесье киҺи харабар ылгэ тына уларыйда, манна санга агропромышленнай комплексын түмүү былаанныыр.

Социализм элбэх национальностаах советскай культураҥа ыкса сибээстээх. Белоруссия норуотун культурата дьулуустаах. БиҺиги республикабытыгар норуот хаҺаайыстыбатыгар үлэлиир куорат наҺилиэннээтин түөрт гыммыт үһүттэн ордуна уонна тыа сирин наҺилиэннээтин 40 сырыҺыанын кэриҥэ оҥоруллар уонна орто (толору уонна ситэтэ суох) үөрэхтээх. Республикаҕа 858 тиҺиэнэ дипломнаах специалист үлэлиир, ити ыраахтаҕалаах Россия бүтүннүүтүн специалистарын аҕаанынаабар 1,5 төгүл элбэх.

ССРС нацыылара уонна народностара, ССРС Конституциятын барыларыгар бастаммытын курдук, юридическай эрэ өттүнэн буолбакка, оҥу тэҥэ дьиҥнээх тэҥ буолууну ситистилэр, сайа историческай общноска — советскай норуокка түмүстүлэр. Коммунистическай партия салалтатынан Белоруссия үлэһиттэрэ, бары советскай дьон күрдук, Октябрь сабалаабыт революционнай охсуһуутун кэнниттэн социалистическай айар-тутар үлэтин суолунан чиэстээхтик уонна ситиҺэ-хайдык киэҥ тутан туран, айар күүҺүн-уоҕун утанигэр көрсүһэр.

И. Е. ПОЛЯКОВ,
Белорусскай ССР Верховнай Советын Президиумун Председателэ.

Белорусскай ССР столицата — герой-куорат Минскай.

СИЙМОККА: Кыайыы болуоскатыгар.

ССТА фотохрониката.

ЭРЭЛЛЭЭХ ДОҔОТТОР КУОРАТТАРА

Солнгорскайга үлэлээччи киэ барыта сэҥа Конституция бырайыгар суруллубуту: бэйэ айар дьоҕурун уонна талаанын сайыннарарга быраабы — бэйэлэриэн биллэллэр.

Доҕорлоһуу уонна хардарыта көмөлөһүү—бу куорат ордөөгүттэн үгэс. Полесье индустриальнай гиганын дойду бүтүннүү тупсута. Комбинакка оборудованиены 700 промышленнай предприятиелар ыытыыттара уонна ыыталлар. Солнгорскай рабочайдара — уопунан омуктар представителлэрэ Октябрь 60 сылын чиҺиэгэр уларыай вахтаҕа туруллар уонна хайыы-үйэ буллааҺы таҺыаҕа сүүс тыһыынча тонна быйаҥ таабын биэрдилэр. «Сир туунаҕа» олгом үүнүү күүҺүн дойду хонууларын хас иккис гектарыгар биэрэр. Орто Азия хлопога, Украина стептэрин сэлиҺиннэбэ, Молдавия винограда, Белоруссия хортуоппуйа, Россия лена киэҥ көмөтүнэн сылгылыллар. Элбэх нацыылаах Солнгорскай эдэр: киэҥ граждандарын орто саастара—24. Куорат одохтоохторо—Иһэ дойду бырааттыы оролоро үлэлээн киэҥ албан аатын айаллар.

Автоматическай көмөлөһөөччүлэр

Племенной фермалар уонна сүөһү интэр комплекстар торитор отделениелэрыгар аһылыгы бэлэмнэһии уонна туттатын процесстарын механизациялааҺын төһөлөөх ыарахаттан специалистар бэрэ билэллэр. Ити фермаларга сүөһүлэр боксаларга буолбакка, бинрдиилээн станоктарга тураллар.

Бу чэпчэкитэ суох бөҺүруоһу ССРС хара буора сүөх зонатыгар тыа хаҺаайыстыбатын механизациялааҺын уонна электрификациялааҺын КИЧИ (Минскай куорат) специалистара бэрт мындыр-дык быҺаардылар. Киниилэр аналлаах поточнай автоматическай линияны айан оҥордулар. Ленин бастакы образсҺа Гродно уобалаҺыгар Чапаев аатынан колхозка үлэлиир.

Станоктар эрэттэрии икки ардыларынан муостаҕа уунарыгтардыллыбыт О буукубаҕа маарынныыр металлическай мунчук-

«Песняры» элбэх аптара Советскай Союз граждатын үгүстүбэбытэ ор буолла. Коллектив композитор И. Лученкоиы кытары дэриэбинэлэрэ сылдьан тыа сирин үлэһэбэ хордары истэр, ол түмүгэр репертуар саҥатын саҥа ырыаларынан байар.

СИЙМОККА: «Песняры» ансамбль Березинскай — народнай хорга (Минскэй уобалас) мэлдьыгыныр.

Атын автоматическай дозатор комбикормы үлэлэрэр. Оттон хас бинрдии сүөһү уратытын учуот туурга 7 араас программа көмөлөһөр.

Брест уобалаҺын Барановичскай оройуонун «Победа» колхозугар баар сибиинньэ интэр комплекстар ученайдар ыытан оҥорбут толору рационнаах курааныах аһылыктары түгэтэр стационарнай автоматическай РД-1 аппараттара бэрэ үлэлиирэ биллиннэ. Бэриллибит программаны суукка иккитэ бу аппарат толорор механизмнары холбуур. Оччоҕо ийлэриттэн араарыллыбыт 2 тыһыынча бороскуонактар аһылыктарын түргэнник ылаллар.

Убаҕас аһылыктар туһаныллар сыахтарыгар РСУ-1,5 автоматическай таҥаатчы туһаныллар буолла. Булкуйар стационарнай үлэлэччиттэн бэйэтин балтараа ыбтаах иһин толорунан киэҥ эмиэ металлическай уголокка оҥоһуллубут суолунан хаамар. Агрегат уочараттаах иһиккэ калэн аналлаах тимир мэһэй үрдүгэр барар. Оччоҕо аны тардатар шнек үлэлэбитинэн барар, аһыт туола түһэр.

Сыыппаралар, чахчылар

Төрөөбүт сыла: 1919 сыл тохсунньу 1 күнэ. Советскай Социалистическай Республикалар Союзтарын көҥүлээччилэртэн уонна тэрийээччилэртэн биирдэстэрэ буолан туран, 1922 сыл ахсынньу 30 күнүгэр ССРС састаабыгар киирбитэ.

Кэргэн састааба: 9,5 мөлүйүөн киһи—сүүстэн тахса нацыылар уонна народностар представителлэрэ.

Олорор сирэ: Илинэн Европа намталын арыаа от түгэр. Территорията — 207,6 тыһыынча квадратнай километр.

Наҕараадалара: Ленин икки ордена, Октябрьскай Революция, Норуоттар доҕордоһууларын ордена, республика 462 олохтооҕо Советскай Союз Геройун, 487 киһи — Социалистическай Үлэ Геройун аатын ылбыттара.

Аан дойдутааҕы тэрилтэлэр үлэлэригэр кыттыыта: аан дойду 57 тэрилтэтин уонна кини органнарын чилиэннэрэ, ол иһигэр Холбоһуктаах Нацыылар Тэрилтэлэрин төрүттээччи-чилиэнэ.

Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэриҥэ кыттыыта: мөлүйүөнтэн тахса белоруссССРС норуоттарын уолаттарын кытта сарын-сарын тан ойоҺон Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэрии фронтарыгар сэриилэспиттэрэ. Фашизмы утары охсуһуута республика хас төрдүс олохтоохо элбүтэ. Белоруссия территориятын 60 сырыҺыанын кэриҥэ партизанскай армия хонтуруолугар баара.

Үлэлиир үлэтэ: Республика Бүтүн Союз үрдүнэн оҥоһуллар калийнай уоҕурдуу 43 сырыҺыанын, химическай волокно 16 сырыҺыанын, металы быһар станоктар 14 сырыҺыаннарын, тракторлары 15 сырыҺыанын оҥорон таҺаарар. Бу дуогу государствоҕа атыылааһын 1965 сылтан 1976 сылга диэри түөрт төгүл кэриҥэ улаатта. Аастыт сыллаахха аан бастаан 14 көлүйүөн тонна хортуоппуй хомуллубута, гектартан ортотунан 168 центнер үүнүү ылыллыбыта.

Төхсүс пятилеткаҕа Белоруссияҕа массыыналар, оборудованиелар, аппараттар, прибордар 600-тэн тахса саҥа көрүҥнэрэ оҥоһуллубута. Промышленнай сродуукуйа 1220 саҥа көрүҥнэрин серийнэйдик оҥорон таҺаарыы баҺыламмыта. Ити ахсыс пятилеткаҕар 2,4 төгүлүнэн элбэх.

Белоруссия электростанцияларын кыамтата оҥуо пятилетка бүтүүтүгэр 6 мөлүйүөн киловакка тиҥиҥэҕэ.

Социальнай балаһыанньата: кэлин уон сылга национальнай дохуот көмөйө 2,3 төгүл улаатта.

(ССТА).

БИИР СОРУКТААХПЫТ, СЫАЛЛААХПЫТ

Оскуола олоҕо

Быйылгы үөрэх дьыла Улуу Октябрь 60 сыла туолар ороговдоох юбилейын кытта ал-тыһа саҕаламмытынан ураты-лаах. Оскуола педагогическай коллектива, үөрэнээччилэрэ туох баар ыытар үлэлэрэ ити кэрэ-бэлиэ датаҕа ананаллар уонна кинини кытта ыкса сибээстээн ыытыллаллар. Биһиги тугу ого-рорбут олоччута аан дойдута бастакы социалистическай го-сударство үөскэҕэбит күнүн чэ-һигэр ситиһиллэллэр.

Ааспыт үөрэх дьылыгар үө-рэҕи биллэ оскуола үрдүнэн 98,1 пырыһыан буолбута. Ити нһиттэн кылаастарын 16 оҕо туйгуннук, 96 оҕо хаачыстыба-ҕа үөрэнэн бүтэрбиттэрэ. Бу сыҥ, оскуола онус выпуһыгар VIII кылааһы 41 оҕо барыта бү-тэрбиттэрэ. Биллигин шиниэр орто оскуолаларга уонна про-фессиональнай-техническэй учи-лищеларга үөрэхтэрин салгыыл-лар. Учууталлар М. Д. Ивла-рионова, А. С. Чичигинарова үөрэппит III «а» уонна «б», Е. Г. Гуляева үөрэппит I «а» кы-лаастарыгар оҕолор иккис сыл хаалыылара таһаарыллыбатаҕа. Итинн сэргэ нуучча тылыгар М. А. Новгородова, Е. Г. Слеп-цова, Р. М. Саввин, математи-каҕа М. Г. Пермякова, А. И. Саһашкова, физикаҕа А. С. Яковлева, саха тылыгар Д. С. Поетников, Е. К. Илларионова, биологияҕа Е. К. Софронова, географияҕа А. С. Дыдаева уо. д. а. үөрэтэр предметтэригэр 100 пырыһыан биллинн ситис-циттэрэ.

Юбилейдаах сыл үөрэҕин са-ҕа дьылыгар бэлэмнээһинин хаһаайыстыаҕар да эрдэ уонна тэрээһинээхтик ыытыһыахтыт. Маныаха партийнай, профсоюз-най тэрилтэлэр, төрөппүттэр комитеттара администрацияҕа күүс-көмө буолбуттара. Ол ту-мугэр, үс кылаас муостата ти-ччи түспүтүн өрө көтөхтөр-дүбүт, сэттэ оһох өрөмүөннэ-нэ, начальнай оскуола дьиэтэ нһиттэн уонна таһыттан олоччу хаһаппаакыланна, спортивнай саала котельнайа капиталынай-дык оногһулунна. Онон саҥа үөрэх дьылын толору бэлэмнээх көрсүбүппүт. Биллигин оскуола-ҕа барыта 329 оҕо үөрэнэр. Ол нһиттэн VIII кылааска 43-лэр. Быйыл биһиги оскуолабыт бо-руогун 41 оҕо саҥа атыллаата. Киниилэри кытта опыттаах учуу-таллар Анастасия Степановна Чичигинарова, Мария Данилов-на Илларионова үлэлиилэр.

Оскуола педагогическай кол-лектиһын састааба быйыл икки эдэр учууталынан саҥардылын-на. Онтон уратылар—урут үлэ-лээбит, бэйэ-бэйэлэрин үчүгэй-дик билсиһэр педаготтар.

Биһиги шиниги соруктуутуҥун ситиһиллэрбитин оссо чиҥэтии, үөрэх-ниитии үлэ хаачыстыбатын тупсарыы, туйгуннук уонна хаа-чыстыбаҕа үөрэнэр оҕолор ах-саанньарын эбэтии, оройуоҥҥа ыытыллыбыт олимпиадаларга, спортивнай дьаһалларга актив-найдык кыттыы, онон юбилей-даах сыл үөрэҕин дьылын өссө үчүгэй көрдөрүүлэрдээх түмүк-тээһин буолаллар. Итинн оскуо-ла барыта учууталлара таба ой-дүүллэр итинэ бэйэлэрин үлэ-лэрин уонна эппиэтинэстэрин итинэ туһаайаллар.

В. ИЛЛАРИОНОВ,
Чурапчы 1 №-дээх аҕыс кылаастаах оскуолатын директора.

«Айылҕа күнэ-дьыла тайдыс буолуохтаҕына өссүө оҥоһуу көр-дөхпө киһи биллэн соп,—диэн суруйбута улуу суруйааччы Л. Н. Толстой.—Оскотун өссүө оҥоһуу бэ-йэтэ тарпыт илимин ертотугар тууруллан баран олорор буолла-быта—сотору ардах кэлиэ диэн өйдөөн кэбис. Оттон өссүө оҥоһуу уйатыттан тахсан саҥа илими тардар буоллаҕына, үчүгэй күнү-дьылы күүтэ.

Айылҕаҕа өссүө оҥоһуктар эрэ «метеорологтар» буолбатахтар. Нууччалыы сиригэр былыр-былыргыттан баҕалары «барометра» быһыытынан өйдүүллэрэ. Ити баҕа ба-рометрдары оногор уустуга суох. Остуоруйаҕа баайҕаҕа уу кутуллар уонна оннолыгар мас кириилэс туһэриллэр. Ити кэнниттэн куолтэн өбэтэр арыгтэн тутуу-лубут баҕаны ыытыллар. Биллэн турар, баставан утаа баҕа «биллиэн-гэ түбэспититтэҥ» улахаҥнык айманыа. Ол эрээри ити аайыы. Баҕа уоскуйбутун кэнниттэн бьа кэ-тээн көрүөхтэ. Оскотун баҕа уу-тан тахсан кириилэскэ олорор буоллаҕына силбиктээх, ардахтаах күнү күүт, оттон уутан тахсы-бакка олорор буоллаҕына, чабы-лыһай халлаҥнаах, чуумаҕ күн түүҥэ.

Норуот үгүс үөлэрэ муспут күну-дьылы билээлээҥинэ итинэн мунурдаммат. Сылгы хаһыгы-рыыр үгэстэммэҕинэ сотору ардах кэлиэ, тыбыырдаҕына ыччаҕас түһүө, тобоҕун илгиһиммэҕинэ ардах буолуо. Оскотун ыт сирэ төкү-нүйэ оннньоотоҕуна тыал, буурба түһүө, түүрүллан баран сыттаҕы-на улахан тымныыны, оттон тыллыы төбөн баран утуйдаҕына ыччаҕас күүт. Боҕуук киэһэ хаһыытаатаҕына күн-дьыл сиҥиллэ-ҕа диэн кэбис.

Айылҕаҕа итинник сотору кэл-мээх уларыйыылары өстөн биэ-рэччилэртээҥ ураты үнүл кэмнээх прогноһу сабаҕалаччылар эмиэ баалларбыт. Оскотун хатыҥ, сабыр-дээх ольга мас итинэ тыллына-быта гайыыны аныгы буолуо. Кэбэ быыстала суох этэҥдиэ үнүл курбан турууоҕа. Хайыы-түһүө суоҕа.

Тоҕо итинниктэй? Хамсыыр хо-рамай уонна үгэстэлэр айылҕа уларыйыытын кинитээбэр ордук биэр кастэлэнэрэ тупхаһыйэ? Итинэ айылҕа бэйэтэ комолоһор-быстыбыт кэмигэр тупхаһыйар. Ити айылҕа иустук кистэлэҥин биллэрии учайдар уерэтии үлэ-лиилэр.

Дьоннор айылҕаны билэллэрэ хамсыыр харамайдар уонна үү-нэйлэр курдук айылҕа улары-йытын эндэппэккэ биэр при-бордары айарга дьулуһаллар. Ха-лобуур. Москватаабы Государст-венный университет биофизикэтин кафедратын үлэһиттэрэ бырааһы биэр электроннай прибору ай-быттара. Ити прибор харааһыл капитанынаар улахан бырра ту-һуо 10-15 чаас иннинэ биллэрэр кыахтаах эбит. Оччоҕо ки-нэр бэйэларин хараҕы-тыал охсуһат быстэлэриэх уһаах инэстэлэрэ тэ-тыллар. Ити прибор, ки-киһи истибат иустук эндэппэккэ истэр вуз-дук, иустук оногбуллар.

Итинник прибор ал-бастакы хардыы буолар айылҕаҕа күнү-дьылы ко-ирэс эттиктэр элбэтэр. Ин-гирамай уонна үчүгэй ко-гуол көрүүнэрэ көмө-йыыстан биэр кыһалҕа-гылыын этэҕэс, учеб-бопурусски үлэлэр о-суох элбэх буолуоҕа сэ-Тыһыынчанан сыллар-кэлэммит тыһыынчах-дары үчүгүнэрэн сааһы-бүгүҥгү күннээҕи кэр-турар сорудах.

С. СЛАВ

Тыыннаах „барометрда

Сүүрбэһис сыллар бүтүүлэригэр Хотугу Америкаттан уонна Канадаттан биһиги дойдубутугар бас-такы андаатардары аҕалбыттара. Күнду түүлээх кыыл түргэнник тарбанан барбыта, булт биир кө-рүҥүнэн буолбута. Итинн сэргэ андаатар кутталлаах ыарыыларга тарбатааччы быһыытынан биллибитэ.

Булчут Н. үчүгэйдик булгуйбута. Тиэргэнгэ тымныы буолан андаатардарын дьиэ иһигэр сүлбүбүтэ, кинээхэ уола уонна кэргэнэ комолеспүттэрэ. Биир надьыала буолан баран үһүөн үлэханнык ыалдьыбыттара уонна балыһаҕа киирбиттэрэ. Бу дьиэ кэргэн ом-скайдыаҕы геморрагическай тин-һигириннэн ыалдьыбыттара. Ыа-рыыны тарбатар вирус киһи ор-ганизмыгар тириигэ баар баастэ-рынан киириэн соп.

Ити үөһэ алттаммыт ыарыытаа-бар туляремия ырата суох куу-таллаах. Ыалдьыбыт киһи эмиэ үрдүк температураланар, сүһүох-тэрэ уонна сиһэ ыалдьар, муннут-тан хаан кэлэр, хотуолуур. Оттон лентоспироз диэн ыарыыны тар-батааччылары андаатар баар уу-тугар булуохха соп. Дьоннор бу ыарыынан сотуолуу сылдьан эб-тэр сиикэй ууну иһэн сүһүрүохтэ-рин соп. Бу ыарыынан ыалдьыбыт бэлиэлэр маннык-тар: ыарыһах температурата үрдүүр, төбөтө, сү-һүохтэрэ ыалдьаллар. Бу ыарыыт-

ЫАРЫЫ ТӨРҮӨТЭ АНДААТА

Доруобуйа мун-

тан прививканан камп-соп. Андаатар тарбатар ш-ра итинэн эрэ бүппэтэх.

Кутталлаах ыарыыларга бат туһуттан маннык ы-ларыгар тутуһуохха наада-ларыгар эбэтэр андаатар

„ХОЖДЕНИЕ ПО МУКАМ" САҤА ФИЛЬМ

МОСКВА. «Мосфильм» кино-студиятэ режиссер Василий Ор-дынскай салайааччылаах киниэни устар болох Алексей Толстой «Хождение по мукам» диэн роман-ын экранҥа таһаарарын бэлэмнии-рэ. Бу 13 сериялаах лиэнтэ О. Стуколов уонна В. Ордынской сценарийдарынан. Н. Васильков туруорууттуран үһүллэр. Музыка-тын композитор Ю. Гуско суруй-ба.

Василий Сергеевич Ордынскай —биллиилээх советскай режиссер, РСФСР народнай артиһа, кини өссүө таланан хаалар элбэх фильмэлэрэ, ол иһигэр «Красная площадь», «Большая руда», «Трои-кой Борском», «У твоего порога», «Если дорог тебе твой дом», о. д. а. автордара.

В. С. Ордынскай бэйэтин саҥа үлэтин туһунан бу курдук кэ-сиирэ: «Литературнай айымныыбы, буолаары буолан Л. Н. Толстой романын курдук киэҥ эйэҕэ хаб-бар, уустук уонна олус цитрис-киинэй айымныыны экранҥа тэ-һаарым—олус цараһан усулуобуйа эпизоттаах дьыала.

Сэттэ сылга чугаһаабыт кэнэ-ги Солохин, Рощин оруолугар Ми-хаил Ножкин үһүллүннүлэр. Кини-лэр ити оруолларга талыллыбыт-тара түбэһиэҕэ буолбатах.

Биллигин, ураһа тумуктаҕын эрдэ-ҕинэ, бу айымныыны уонна кини сэрэйдэрдьк кытары араастаан, туохтаһыйбыт чувстволаах дьа-ны, бэйэ эрэйдээмнитин уонна таптабытын көрөөччүгэ биэрэртэн уоруу чувствота дьаһаны куубаҕа.

СНИМОККА: фильми устар кэмэ. Телегин—Ю. Солохин, Дата-—П. Алферова.

В. МУРАШКО фотота.
ССТА фотохрониката.

Редактору солбуйааччы С. Н. ЧИЧИГИ

ССКП райкома, райсовет исполкома райком чилиэнигэр Н. С. Дмитриевкэ уонна кини П. О. Дмитриевабыт кинилэр таптыыр оҕолоро

СТЕПА

ыараханнык ыалдьан өлбүтүнэн дириҥ кутур-тиэрдээллэр.

Эрилик Эристиин аатынан совхоз дирекци-кома, рабочкома, комсомольскай комитета, оскуолатын коллектива ССКП райкомун бюрото-нэ, партия XXII съеһин делегатыгар Н. С. Дмитриевкэ, партия XXII съеһин делегатыгар П. О. Дмитриевкэ кинилэр таптыыр оҕолоро

СТЕПА

ыараханнык ыалдьан өлбүтүнэн дириҥ кутур-тиэрдээллэр.

Таптыыр оҕобут сиэммит быраатыбыт, убаһыбыт

СТЕПА ДМИТРИЕВ

ыараханнык ыалдьан өлбүтүгэр дириҥник кутуру-рэбит.

Ийэтэ, аҕата, эһэтэ эдьиийдэрэ, ан

БИҺИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700. Чурапчы с., Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор—91-395, отделлар—91-495, удосай — 91-505.

«Саҥа олох» («Новая жизнь») райкома КПСС